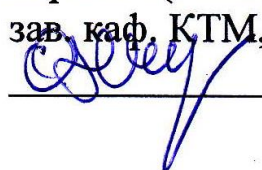

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра комп'ютерних технологій і мехатроніки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми
«Інженерія програмного забезпечення»
першого(бакалаврського) рівня освіти:
зав. каф. КТМ, д.т.н., проф.
 Ніконов О.Я.

**СИЛАБУС
ПОЛІТОЛОГІЯ / POLITICAL SCIENCE**

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	12 Інформаційні технології / InformationTechnology
спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення / SoftwareEngineering
освітня програма	Програмне забезпечення систем / SystemsSoftware

Харків 2020

Автор: Сук Олена Євгеніївна, старший викладач кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки

Силабус розглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки, протокол №.

СИЛАБУС ПОЛІТОЛОГІЯ / POLITICAL SCIENCE

SYLLABUS

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	12 Інформаційні технології / InformationTechnology
спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення / Software Engineering
освітня програма	Програмне забезпечення систем / Systems Software

Анотація курсу

1. Викладачі

1.1. Лектор: Сук Олена Євгеніївна

– Старший викладач кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки;

– педагогічний стаж – 25 років

– контактний телефон +38-093-48-22-511

– e-mail: suk.elena2017@gmail.com

– наукові інтереси: філософія, філософія техніки, політологія, соціологія, етика та естетика, релігієзнавство

1.2 Асистент лектора:

2. Дисципліна «Політологія»

– рік навчання: 2;

– семестр навчання: 4;

– кількість годин за семестр: 60, в т. ч.

лекційних: 16;

практичних занять: 16;

на самостійне опрацювання: 28;

– кількість аудиторних годин на тиждень

лекційних: 2 (раз на два тижні);

практичних занять: 2 (раз на два тижні).

3. Час та місце проведення

– аудиторні заняття – відповідно до розкладу ХНАДУ, ауд. 314, 216;

– позааудиторна робота – самостійна робота студента із використанням пакету програм Microsoft Office, системи Moodle, Internet.

4. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни (Компетентності), її місце в освітньому процесі

4.1. Метою вивчення дисципліни «Політологія» є формування у студентів знань про сутність політичного життя та політичної влади, а також навичок аналізу політичних явищ та процесів, формування політичної культури. Політологія виконує завдання політичної освіти, вчить студентів давати самостійні оцінки політичним явищам та лідерам, допомагає самовизначитись в політичному житті держави та світу.

4.2. Завданнями дисципліни «Політологія» є ознайомлення студентів з основними проблемами сучасної політології, із засобами та методами діагностики політичних проблем, з такими політичними феноменами та цінностями, як громадянське суспільство, правова держава, права і свободи людини, формування уміння мислити критично, самостійно здобувати знання з політичної тематики.

4.3. Предметом вивчення дисципліни є закономірності функціонування і розвитку політичних систем і політичних процесів суспільства, організації та функціонування політичної влади; закономірності відносин між соціальними суб'єктами з приводу політичної влади.

4.4. Результати вивчення дисципліни «Політологія».

знати:

- основні політологічні поняття та категорії, підходи до аналізу політичних явищ в сучасному світі та в Україні;
- специфіку формування та функціонування політичної системи України та сучасного світу;
- сутність та структуру політичних процесів в Україні та світі;
- поняття, критерії та умови функціонування громадянського суспільства в Україні;
- основні ідеологічні течії сучасності;
- основні типи політичних систем та режимів;
- основи формування системи сучасних міжнародних відносин.

вміти:

- орієнтуватися в основних поняттях політології, використовувати отримані в результаті освоєння дисципліни знання;
- пов'язувати теоретичний матеріал з проблемами сучасності, аналізувати конкретні політичні ситуації та процеси в сучасному світі та в Україні;
- на основі аналізу державно-правових документів, сучасної політичної літератури та періодичних видань, використовуючи ознаки та критерії класифікації політичної влади, визначати форми та типи влади в конкретній державі.
- на основі аналізу державно-правових документів, сучасної політичної літератури, періодичних видань, використовуючи критерії і типології політичних режимів та політичних систем, критерії класифікації партійних та виборчих систем визначати тип політичних режимів, політичних систем, партійних та виборчих систем конкретних держав
- оцінювати перспективи розвитку сучасних політичних процесів;
- приймати участі у формуванні політичної системи українського суспільства в якості виборця, виявляти культуру політичної участі;

- застосовувати політологічні знання у вирішенні соціально-професійних проблем;
- враховувати вплив політики на всі сфери суспільного життя;
- на основі аналізу результатів самоспостережень, використовуючи ознаки конкретних ідеологій, формувати власні політичні переконання обґрунтовувати свої життєві, громадянські та патріотичні позиції;
- виявляти якості ідеологічної толерантності.

Дисципліна «Політологія» базується на знаннях, отриманих студентами під час вивчення курсів історії України та всесвітньої історії, курсів філософії, економічної теорії, української мови.

Викладання дисципліни розраховано на виконання студентами самостійних завдань у пакеті програм Microsoft Office, системі Moodle та Internet.

5. План вивчення дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента	Оцінювання в балах
Тема 1. Предмет, методи та структура політології.			
Знати: Предмет політології, основні її принципи як науки про політику	Лекція №1 <i>План лекції:</i> 1. Вступ. Предмет, структура і задачі політології. 2. Місце політології в системі суспільних наук. 3. Функції, принципи та методи політології. 4. Підвищення ролі і значення науки про політику в сучасному Українському суспільстві. Список рекомендованих джерел: Основний: 1-3 Додатковий: 5 Інтернет-ресурси: 10-13	2	

Вміти: Визначати об'єкт та предмет політології. принципи. Визначати місце та роль політології в системі суспільних наук, використовувати загальнонаукові методи (системний, порівняльний, біхевіористський тощо) для вивчення політичних процесів	Задання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: 1. Етапи формування політології як самостійної науки. 2. Методи дослідження явищ політичного життя. Способи спільного використання даних у складених документах. 3. Основні принципи і категорії політології. 4. Зростання ролі політики і політичних відносин в сучасному світі.	3	5
	Практичне заняття 1 План заняття: 1. Предмет політології. Основні категорії науки про політику 2. Основне призначення політології як науки та учбової дисципліни 3. Місце політології в системі гуманітарних дисциплін. 4. Сучасний спеціаліст та політичне життя	2	7
Тема 2. Політика як соціальне явище			
Знати: Основні підходи до визначення політики, рівні функціонування політики (мегарівень, макрорівень, та макрорівень).	Лекція №2 <i>План лекції:</i> 1. Виникнення та сутність політики. 2. Структура і функції політики. 3. Політика як наука і мистецтво. 4. Співвідношення і взаємовплив політики, економіки, моралі, права. Список рекомендованих джерел: Основний: 1-3 Додатковий: 4; 5 Інтернет-ресурси: 10-13	2	
	Задання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: 1. Підходи до визначення політики та їх сутність 2. Методи дослідження політичної реальності. 3. Типи моделей, що використовуються у	3	5

Вміти: виділяти елементи політичної структури, та основні функції політики	світовій практиці при аналізі політичних подій		
	Практичне заняття 2 План заняття: 1. Зростання ролі міжнародної політики в умовах глобалізації світу. 2. Реалізація суспільних інтересів і політика 3. Політика і мораль. 4. Економічні, соціальні і духовні детермінанти політики.	2	7
Тема 3. Історія розвитку політичної думки			
Знати: основні тенденції розвитку політичної думки, періодизацію історії становлення та розвитку політичної думки, генезис політичних ідей в історії людської цивілізації	Лекція №3 <i>План лекції:</i> 1. Політичні ідеї Стародавнього світу. 2. Розвиток політичної думки в Епоху Середньовіччя і Нового часу 3. Соціально-політичні ідеї утопічного соціалізму 4. Становлення і розвиток політичних ідей в Україні. Список рекомендованих джерел: Основний: 1-3 Додатковий: 4; 7;8 Інтернет-ресурси: 10-13	2	
	Задання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: 1. Чому антична трактовка політики отримала назву філософсько-етичної? 2. Основні відмінності вчення про ідеальну державу у Платона та у Аристотеля. Значення «ідеальної держави» Платона для сучасної України. 3. Значення епохи Реформації в становленні та розвитку Західної Європи 4. Конституція П. Орлика як втілення української державної ідеї.	5	6

Вміти: Знаходити елементи політології у вченнях давності, середньовіччя, Відродження, Нового часу та сучасності	Практичне заняття 3 План заняття: 1. Політичні ідеї Стародавнього Єгипту, Індії, Китаю 2. Типи державного устрою за Платоном та Аристотелем 2. Політичні вчення Середньовіччя, епохи Відродження та періоду ранніх буржуазних революцій 3. Сутність макіавелізму. Якості правителя за Н. Макіавелі. 4. Українська політична думка	2	8
Тема 4. Політична влада і політичний режим			
Знати: Основні ознаки та форми прояву влади, відмінні риси політичної влади, засоби завоювання, утримання та реалізації влади Вміти: розрізняти типи політичних режимів, особливості влади в різних державах	Лекція №4 <i>План лекції:</i> 1. Влада як соціальне явище. 2. Джерела влади і засоби її досягнення. 3. Співвідношення політичної і державної влади. 4. Політичний режим і його типологія. Список рекомендованих джерел: Основний: 1-3 Додатковий: 4 Інтернет-ресурси: 10-13	2	
	Завдання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: 1. Критерії ефективності державної влади. 2. Проблеми легітимності політичної влади. 3. Порівняльний аналіз авторитарного та тоталітарного політичних режимів 4. Поняття харизматичної влади	3	5
	Практичне заняття 4 План заняття: 1. Політична влада. Поняття та функції. 2. Джерела та ресурси влади. 3. Способи завоювання та утримання політичної влади. 4. Легальність та легітимність влади	2	7
Тема 5. Демократія в політичному житті суспільства			
Знати: що таке демократія та демократичний режим; основні риси демократії, її принципи та	Лекція №5 <i>План лекції:</i> 1. Сутність і основні риси демократії. 2. Основні теорії демократії. 3. Принципи демократії. 4. Особливості демократизації сучасної України.	2	

особливості демократизації в сучасній Україні Вміти: самостійно аналізувати та оцінювати політичне життя з точки зору демократичних перспектив; аналізувати парадокси демократії	Список рекомендованих джерел: Основний: 1-3 Додатковий:5 Інтернет-ресурси: 9-10		
	Задання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: 1. Роль демократії в житті сучасного світу. 2. Місце і роль політичного плюралізму в розгортанні демократії. 3. Форми демократії. 4. Значення гласності як принципу демократії.	3	5
	Практичне заняття 5 План заняття: 1. Сутність і основні риси демократії. 2. Основні теорії демократії. 3. Принципи демократії. 4.Форми демократії. 5. Місце і роль політичного плюралізму в розгортанні демократії.	2	7
Тема 6. Політичні партії та партійні системи. Суспільно-політичні рухи			
Знати: поняття політична партія, партійна система, опозиція, суспільно-політичний рух	Лекція №6 <i>План лекції:</i> 1. Сутність,типологія та функції політичних партій. Їх місце та роль в політичній системі суспільства. 2. Партійні системи, їх різновиди. 3. Суспільно-політичні рухи. Список рекомендованих джерел: Основний: 1-3 Додатковий: 4; 5 Інтернет-ресурси: 10-13	2	
	Задання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: 1. Поняття, сутність, структура політичної системи суспільства. 2. Основні теоретичні моделі функціонування політичних систем (системна, структурно-функціональна,	4	5

Вміти:	дати визначення партії як політичного інституту, показати місце та роль партій в політичній системі суспільства, виявити специфічні особливості української партійної системи	інформаційно-кібернетична, модель політичної системи Д. Істона). 3. Критерії диференціації політичних партій. 4. Суспільно-політичні рухи: визначення та типологія.		
		Практичне заняття 6 План заняття: 1. Сутність,типологія та функції політичних партій. Їх місце та роль в політичній системі суспільства. 2. Партійні системи, їх різновиди. 3. Партії та політичні рухи в сучасній Україні.	2	7
Тема 7. Виборче право та виборчі системи.				
Знати:	основні типи виборчих систем; сутність виборчого права та виборчих процедур.	Лекція №7 <i>План лекції:</i> 1. Поняття та основні принципи виборчого права. 2. Виборчі системи: їх різновиди. 3. Виборче право та виборча система в сучасній Україні. Список рекомендованих джерел: Основний: 1-3 Додатковий:5,6,8 Інтернет-ресурси: 10-13	2	
		Задання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: 1. Місце та роль політичних партій в організації та проведенні виборів. 3. Виборча система кваліфікованої більшості. 4. Передвиборча кампанія: роль ЗМІ, фінансування	5	6
	Орієнтуватися в технологіях виборчих кампаній	Практичне заняття 7 План заняття: 1. Поняття та основні принципи виборчого права. 2. Типи виборчих систем. 3.Етапи виборчого процесу.	2	8

Тема 8. Політична культура			
Знати: поняття та сутність політичної культури; характер та специфіку моделей політичної культури; вплив ПК на внутрішні та зовнішні політичні процеси Вміти: аналізувати особливості впливу політичної культури на розвиток політичних процесів	Лекція №8 <i>План лекції:</i> 1. Поняття «політична культура», її місце в політичній системі суспільства. 2. Суб'єкти політичної культури. 3. Основні функції політичної культури. 4. Загальнонаціональна політична культура, політичні субкультури Список рекомендованих джерел: Основний: 1-3 Додатковий: 5 Інтернет-ресурси: 10-13	2	
	Задання для самостійної роботи: Вивчення та доповнення матеріалів лекції на основі самостійного опрацювання основних літературних джерел, зазначених у списку та електронних матеріалів, які надаються викладачем. Питання винесені на самостійне опрацювання: 1. Які фактори сприяють появі політичної культури? 2. Що розуміють під агентами формування політичної культури? Які суспільно-політичні сили формують політичну культуру? 3. В чому полягає співвідношення понять «панівна культура», «субкультура», «контркультура»? 4. Додавання різноманітних об'єктів до слайду.	3	5
	Практичне заняття 8 План заняття: 1. Поняття «політична культура», її місце в політичній системі суспільства. 2. Суб'єкти та функції політичної культури. 3. Механізм процесу трансформації політичної культури.	2	7
	Разом	60годин/ 2 кредити	100 балів
Підсумковий контроль		Залік	

6. Список рекомендованих джерел

Основний

1. Піча В., Хома Я. Політологія. - Л.: Магнолія плюси, 2005. - 304 с.
2. Політологія: підручник / Ю.М. Розенфельд, Л.М. Герасіна, Н.П. Осіпова. - Харків, Право, 2001. - 479 с.

3. Потульницький В.А. Теорія української політології: Курс лекцій. - К.: Либідь, 1993. - 191 с.

Додатковий

4. Потульницький В. Історія української політології (концепції державності в українській зарубіжній історико-політичній науці). - К.: Либідь, 1992. - 232 с

5. Практикум по политологии: учебное пособие для ВУЗов / Под ред. М.А. Василика. - М: Гардарики, 1999. - 384 с.

6. Рябов С.Г. Політичні вибори: навч. посіб. - К.: Тандем, 1998. - 96 с.

7. Себайн Д.Г., Торсон Т.Л. Історія політичної думки. -К.: Основи, 1997. - 38 с.

8. Політологія. Кінець XIX - перша половина XX ст. Хрестоматія / За ред. О.І.Семкіна. - Львів: Світ, 1996. - 800 с.

9. Бебик В.М. Менеджмент виборчої кампанії: ресурси, технології, маркетинг: навч.-метод. посіб. - К.: МАУП, 2001. - 216 с.

Інтернет ресурси

10. Дистанційний курс "Політологія" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=144>.

11. Файловий архів ХНАДУ: Конспекти лекцій, методичні вказівки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://files.khadi.kharkov.ua/dorozhno-budivelnij-fakultet/informatyky-i-prykladnoi-matematyky.html>

12. Гаджиев К.С. Политология: Учебник для высших учебных заведений. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/politologia-2/index.htm>

13. Демин Г.И. Политология. Альбом схем. [Электронный ресурс].
Формат: pdf / zip Размер: 6,2 Мб Режим
доступа: <http://sferaznaniy.ru/politologiya/>